

DETALLS DE LA CASA DELS VELERS

Lletra oberta al Mestre Millet

Estimat Mestre,
Es en nom de la defensa de les coses de l'esperit que us gosó a escriure, i dic això perquè al davant vostre la meua veu no pot tenir altra autoritat que la de les mateixes coses que defensen, de les quals Vos, com a figura rellevant de la renaixença espiritual de Catalunya, s'eu un fidel guardador.

Es per això que, essent Vos la representació viva i pura del nostre Orfeó Català, no ens podem avenir de que l'Orfeó ens hagi ofert, de pocs dies, el cas insòlit i incompreensible de manifestar-se decididament en contra de les coses que la nostra espiritualitat defensen com a més cares; d'aquelles coses amb les quals ni els nostres amors ni el nostre concepte d'artistes podem manegar.

Ja podeu entendre, estimat Mestre, qu'una referència al plei de la conservació o l'enderroc de la Casa dels Velers, veïna del Palau de la Música Catalana; plet en el qual l'Orfeó, tenint d'un interessos que no són pas els més alts de la seva vida, ni tanmenys per res a la seva virtualitat artística ni social, es mostra no solament partidari, sinó sollicit suplicant —en contra la majoria de les entitats artístiques de Barcelona— de la seva destrucció, o d'una cosa artísticament patètica, que és el seu trasllat.

I jo us dic que si l'Orfeó sosté, en contra del sentir de les entitats artístiques de Barcelona, aquest criteri, l'Orfeó no podrà explicar lògicament un acte semblant, essent com és i tenint com té noblement guanyat el títol de custodi de la nostra vella música nacional, de restaurador de les nostres velles cançons, de recopilador dels vells textos musicals de Catalunya. Perquè la Casa dels Velers és com una vella cançó del segle XVIII, d'aquelles que Vos i els mestres virtuoses que us volien estudiar amb tant d'afany, i tornen a la glòria viva dels nostres dies: i fou això sense tenir en compte els seus valors artístics discutibles o discutits, més alts o més baixos, perquè sabem que en ella, pel damunt d'això, hi ha la valor immensa de fer un reflex viu de l'espiritualitat de Catalunya, una engruna de la relíquies dels nostres amors.

Ni Vos Mestre, ni el vostre Orfeó, en nom de cap interès que no sigui més alt que aquest interès sagrat i pur, podeu anar—sense fer un tort greu a la vostra significació i a la vostra història—contra la conservació de la Casa dels Velers; encara que, com diu la nota oficial publicada per l'Orfeó en els periòdics, tingui un valor artístic sobre el qual es opina de manera molt diversa.

Vos ja sabeu bé prou i massa, estimat Mestre, quina cosa vana és l'opinar sobre la relativitat del valor artístic de les coses, sobretot quan a base d'aquesta opinió s'ha decidit la destrucció d'una obra d'art, de qualsevol valor que sigui. Ai la opinió dels homes! Pobre rasceta barroca en temps dels nòrdics o dels romànics gòtics. Pobre música popular en temps dels italianistes del Liceu. Pobre Wagner ahir. Pobre Catedral gòtica en temps dels novoclassicistes. Ai de tot, al través dels anys, si ha d'estar a mercè de la mutabilitat conceptual dels homes, i ai de nosaltres i del nostre patrimoni d'ahir, i de les nostres relíquies del temps vell, si llevant-los la vida que els dona l'amor i la història i la tradició, els convertim en tristes objectes d'un laboratori d'especulacions estètiques.

Perquè el progrés en matèria de judici no serà progrés, mentre no es digui prudència i respecte, i l'avantatge del nostre temps sobre el passat és justament en aquest eclecticisme respectuós, nimic afecionat de tot el que sigui manifestacions de la vida espiritual dels homes. ¿Qui és el Juge? ¿On

és el Juge?... Ja sabeu, Mestre, que abans que el Juge hi ha la llei viva en la realitat concreta, o morta en el paper, però concreta. I on és la llei de l'art, perquè hi pugui haver el Juge que l'aplica?

Això era en temps dels acadèmics que decidiren que la Bellesa era una cosa amb tant d'amplada i tant d'alçada, però ara, això ja no existeix perquè no era veritat. Aquells si que podien tirar-ho a terra, però nosaltres, i Vos que heu donat a la música la llibertat de la vida natural, no ho podeu dir, i hem de callar i respectar el fet.

Un sol, un sol element d'enfortiment del judici hi ha davant d'una qüestió semblant, tan concret com el de destruir o no una obra d'art, i aquest element de decisió el trobareu en la següent pregunta:

«Quin arquitecte d'entre els que judiquen i els que no judiquen, dels d'aquí o dels fora d'aquí, la faria?... Jo us dic, Mestre, que podran ser millors, però us dic que no seran com ella, perquè cada obra d'art és un ésser nou dins la nostra percepció espiritual, i res que no sia una qüestió de la mateixa categoria dona dret a preferir l'una a l'altra, a destruir l'una en benefici de l'altra, a empobrir el nostre tresor de cada dia, la riquesa de l'expressió dels homes que han sigut, l'esperit de les generacions passades representat en la palpable immortalitat de les coses d'art.

I menys, estimat Mestre, encara, la farien la nostra Casa dels Velers, tant noble, aquests dos famosos arquitectes que han fet les cases del cap de la Reforma, que són com una profecia trista del que serà el nostre carrer nou. I un es pregunta, com és possible que per fer cases com aquelles es tiri a terra aquesta; i un es pregunta com encara això és objecte d'una batalla, i encara com en el rengle enemic hi trobem l'Orfeó Català, defensor de les relíquies musicals del temps vell i de les nostres pobres cançons populars, que lluita al costat dels qui pretenen el «Venl... y venl» arquitectònic.

I en nom de què vindrà l'Orfeó després a predicar-nos l'amor a les velles cançons de la terra i el respecte als minúsculs ingredients del nostre aïr musical?... És que la visualitat del Palau de la Música Catalana que es retreu com a causa fonamental d'aquesta incompreensible actitud de l'Orfeó Català té un interès superior al de l'espèrit de la institució que hostatja?... També sobre el valor artístic del Palau es opina de molt diversa manera, amb la sola diferència de que no el volem tirar a terra; i si aquesta no hi fos hi hauria encara la de que de Palaus en podem fer mentre visqui—i per molts anys sigui—el seu il·lustre autor. No així amb la Casa dels Velers.

I què més?... Els cotxes que no hi cabien, la comunicació directa amb la Rambla pel carrer Comtal, el plan Baixeres inservible a les modernes aspiracions artístiques i urbanes... Tot això, per tot això, l'Orfeó comet una violència greu al seu íntim sentit espiritual, a la profunda virtualitat que l'ha fet gloriós; per tot això l'Orfeó Català, catalaníssim, anuncia com una esperança el dictamen que han de donar les pseudo-delegacions artístiques del Govern de Madrid, contra la opinió de les entitats artístiques de Barcelona, contra tot lo que representen les seves campanyes i les nostres campanyes d'amor a lo nostre, de respecte a lo d'ahir, d'afecte a lo que sia reflex de l'anima nacional.

Heu-aquí, estimat Mestre, les coses que m'han mogut a escriure-us la present lletra, sabent que vos les sabreu escoltar, i sabent també que la opinió vostra, per la seva autoritat, pot fer molt en favor de la causa de les coses de l'esperit, entre els defensors de la qual us hem comptat sempre.

Valor artístic... Valor artístic... Heu-aquí una frase vaga i inútil. En nom del valor artístic discutible proposa l'Orfeó la destrucció d'una obra d'art, o el seu trasllat.

Trista atenuant que resol una qüestió de responsabilitat, per òno ressona el problema viu. Perquè la casa si la voleu traslladar és que us penseu que hi fa nosa, i nosaltres l'hi volem perquè hi fa goig, perquè ella hi representa un tros de la història i un aire de la terra entre els «manubris» arquitectònics de l'entorn.

Veieu, estimat Mestre, si podeu fer

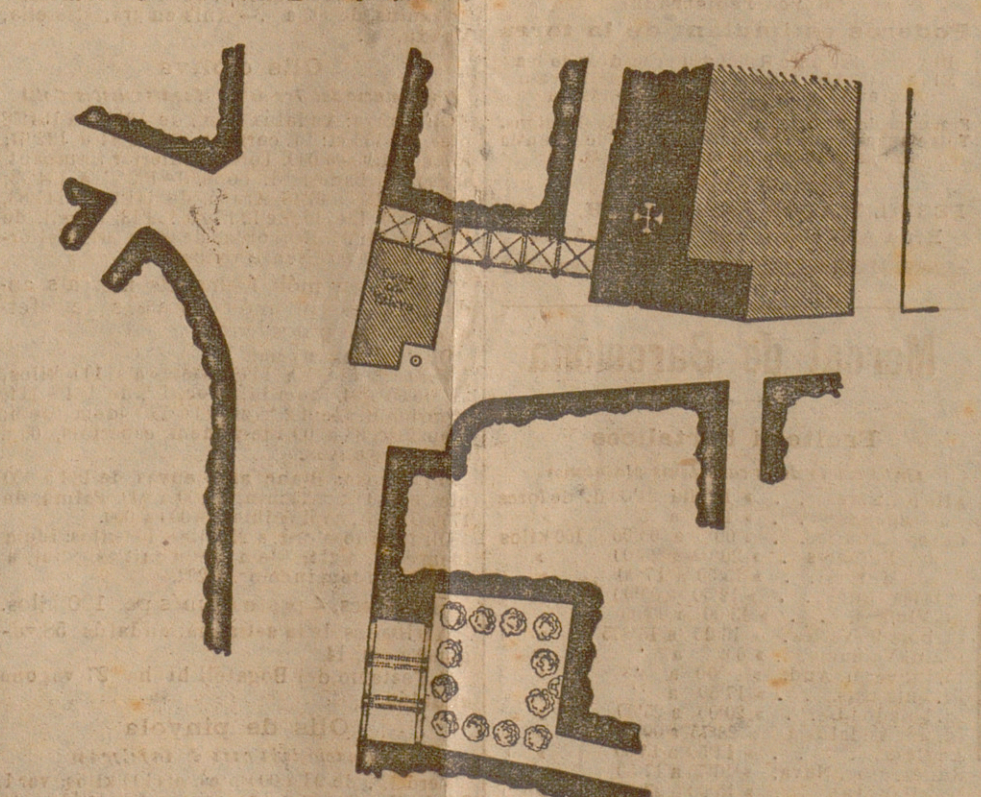
la gràcia de caritat d'ajudar-nos. Vos que heu tornat a la vida plena les nostres pobres cançons que tampoc tenien «valor artístic» i morien ofegades pels «planos de manubris». Com ara volen enterrar la Casa dels Velers dessoria el «sursuclisme» arquitectònic de la Reforma.

Ben vostre
FLAMA

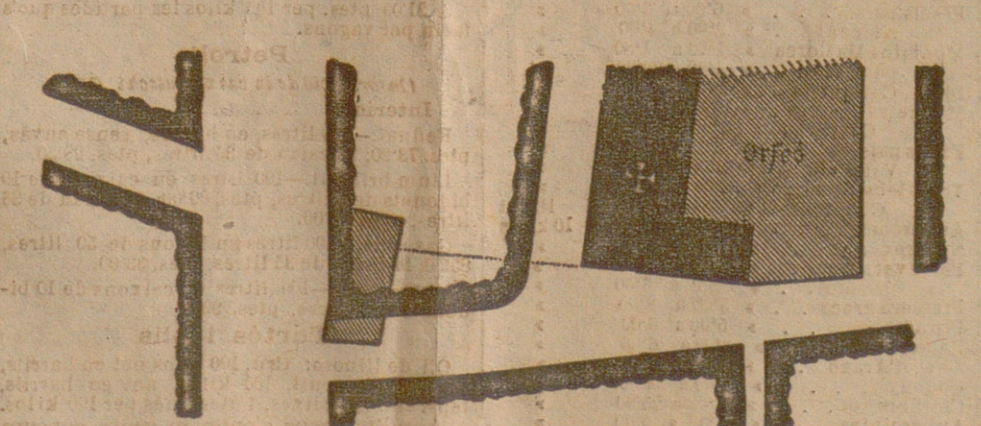
Alineacions de la Secció tercera de la Reforma

I.—Projecte del senyor Falqués
La Casa dels Velers subsisteix. El carrer de Sant Pere més Alt és exemplar a l'entorn, a expenses de les cases d'enfront d'aquella, de la iglesia i de l'Orfeó. La plaça de davant Sant Francesc, s'engrandeix més que en cap altre projecte.

II.—Solució de D. Ferran Romeu
La Casa dels Velers subsisteix. La entrada al carrer de Sant Pere més Alt, és molt més ampla que en el plan Baixeres; també s'engrandeix la placeta de davant Sant Francesc. L'edifici de l'Orfeó, per ésser enllaç en angle, guanya molt de visualitat.

III.—Solució Baixeres
El carrer de Sant Pere més Alt és lleugerament exemplar a l'entorn, a expenses de la Casa dels Velers. La placeta davant la iglesia de Sant Francesc i l'Orfeó queda en l'estat actual. L'Orfeó aprèn les veuries des de la nova via.

Els gràfics d'alineacions que publicuem demostren clar com el plan Baixeres ha estat millorat tant en l'estudi de l'arquitecte don Ferran Romeu, com en la solució proposada pel qui fou facultat de l'ajuntament senyor Falqués. La Casa dels Velers, l'Orfeó Català i l'edifici de la Caixa de Pensions, han estat base essencial de dites millores.

Respecte a realitats vives, consideració de nous valors, desig d'augmentar les facilitats del trànsit, han estat el fonament dels nous projectes.

El projecte de don Ferran Romeu fou encomanat en 1914, com a consulta, per la Comissió de Reforma. Conté innumerable delicadeses de detall. Vegi's amb quina traça obté la conservació de la Casa dels Velers i fa lluir el seu emplaçament. Té molt present l'existència de l'Orfeó Català, aixamplant en gran manera el pas des de la nova via al carrer de Sant Pere més Alt, relativament a la solució del plan Baixeres; també amplia la placeta de Sant Francesc. Un porxo al costat de la iglesia, que dissimularia el carreró anexe, el petit escales en lo que són jardins de Can Saura, lloc per monuments, revelen l'arquitecte entès en afers d'urbanització.

La Casa dels Velers és arrieglada per al Museu Històric barceloní. El veïnatge molt propi, entre l'Orfeó i aquest Museu, avaloria mútament ambdues construccions.

El projecte Romeu té l'avantatge de que es pot realitzar sense estendre la zona d'expropiació lo més mínim; la casa del senyor Pella permanece íntegra.

El projecte, firmat pel qui fou cap de les oficines tècniques de l'Ajuntament, també és un perfeccionament del plan Baixeres. L'Orfeó obté un pas franc des de la nova via i ample espai al seu entorn. La Casa dels Velers subsisteix, motivant l'exemplament del carrer.

En la primera solució (plan Baixeres) hem marcat, amb una ratlla de punts lo que s'ha dit era aspiració de l'Orfeó; allargar la façana de Sant Francesc fins la via nova, destruint la Casa dels Velers. Deixem a la consideració de qui examini els gràfics, comparar aquesta solució amb les abans explicades. El resultat no fóra carrer, no fóra plaça, sinó una mena d'embut al fons del qual s'escauria l'Orfeó.

Ja que tothom està d'acord en la necessitat de rectificar el plan Baixeres, que es realitzen els únics projectes estudiats que resolien el problema satisfactoriament: el del senyor Falqués o bé el del senyor Romeu.

Exposició Laporta
El dia 2 del pròxim mes de febrer, quedarà clausurada la nombrosa exposició de retrats a l'oli i aquarelles del jove artista D. R. Laporta Astor, que ha estat oberta al públic des del dia 20 del corrent.

Fotografies de Poblet
El propassat dijous s'inaugurà al Centre Excursionista de Catalunya, una molt interessant exposició de fotografies del distingit artista S. V. Guirart, el qual presenta la nostra més gran joia arqueològica: el Monestir de Poblet. En l'exposició, que està molt ben instal·lada en un saló net, inaugurat de poc, s'hi veuen gran nombre de detalls desconeguts que interessaran molt els arqueòlegs.

Algunes de les obres són d'elements del museu de Barcelona, però procedents de l'històric Monestir.

Festa íntima
Al taller de l'eminent escultor Olaguer Juvant, s'hi celebrà fa pocs dies una festa en obsequi del senador francès M. Jules Pams i del delegat dels artistes francesos a l'Exposició de Barcelona, pròxima a celebrar-se M. André Saglio.

A la festa hi assistiren un reduït nombre d'invitats de lo més triat de la nostra intel·lectualitat.

A les «Galerías Laietanes»
En pobrim ara al seu corrent, es clausuraran les exposicions actualment obertes a les Galerías Laietanes. Aquestes són: la del llorejat pintor gal·lès senyor Alvaros Sotomayor; la del paisatgista, també gal·lès, el pintor de les belles perspectives, senyor Llorens; la de l'Andoni Urtilla, el de les siluetes femenines, i la del ceramista portuguès don Jordi Colapo. Han format un conjunt fort mossim.

El Carnestoltes
L'eminent dibuixant senyor Triadó ha rebut l'encàrrec de projectar i dissenyar la construcció d'una carroça per a les vintenes festes del Carnestoltes.

Don Julià Ribas, renomnat artista valencià, també ha rebut l'encàrrec d'executar una carroça per altra important casa.

L'eminent escultor senyor Alarma una altra. Totes aquestes noies, que els sols són garantia d'acert, potser ens facin oblidar el mal gust que generalment domina cada any en la majoria de coses del Carnestoltes.

Al «Centre de Lectura» de Reus
A les sales d'exposició del Centre de Lectura de Reus, hi ha una sèrie d'escultures del jove don Joan Rebull, qui dintre poc anirà a l'estranger, perdonat per aquell Ajuntament, per a perfeccionar-se en el seu difícil art.

Sembla que és un artista que promet, car, malgrat la juvenesa, ha conegut suposar-se i cridar poderosament l'atenció.

Notes exposicions
El primer de febrer s'obrirà novament a les Galerías Laietanes, les acostumades exposicions quincenals. Hi exposarà el gran pal·laquísta don Enric Galvez, don Josep Sabater i la d'artistes francesos, actualment oberta a Madrid.

Aquestes exposicions estaran obertes fins al 14 de febrer.

En la Llibreria Nacional i Extranjera

72, Rambla de Catalunya, 72
(cantonada Valencia)

Novetats en llibres d'Art i reproduccions gràfiques

Unió de Fotogravadors
Els tallers més importants de Catalunya en fotografia, fotogravat, dibuix, retoc, estereotipia i galvanoplastia

Calabria, 107, 109, 111
Telefon 6085
: BARCELONA :

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907

TALLERES : Carrer Sarrià, 88

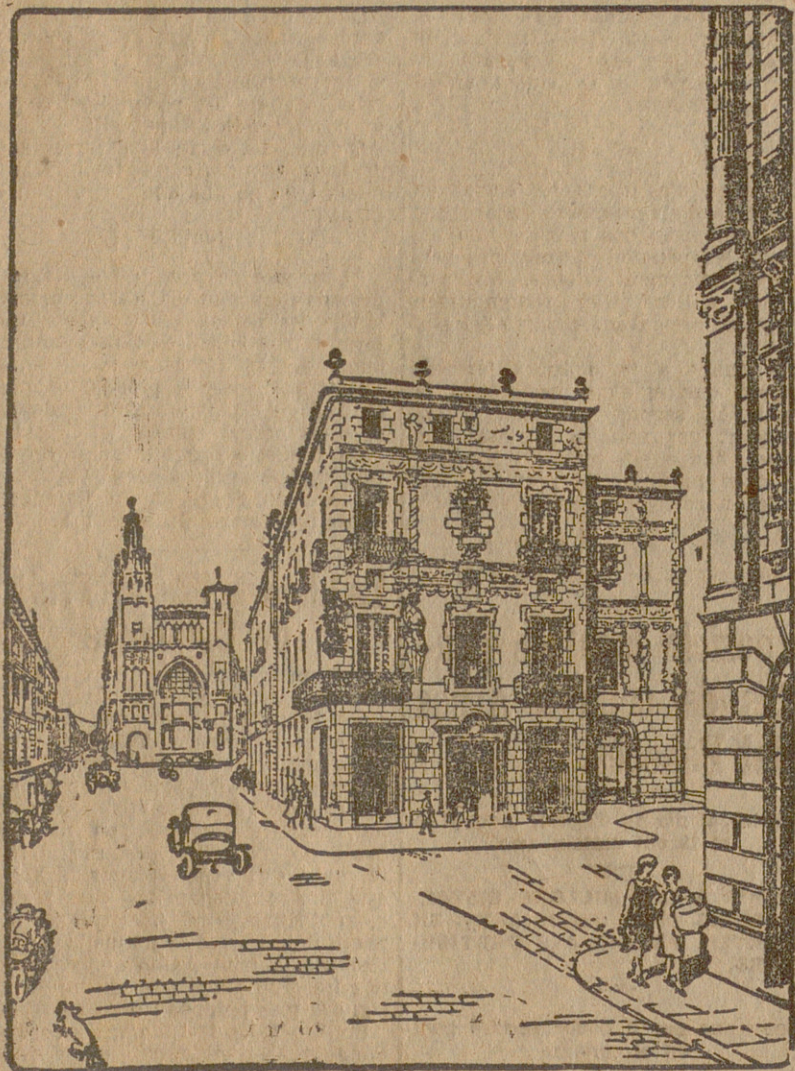
COMPRA i VENDA DE ANTIGUITATS

Pàgina Artística de LA VEU

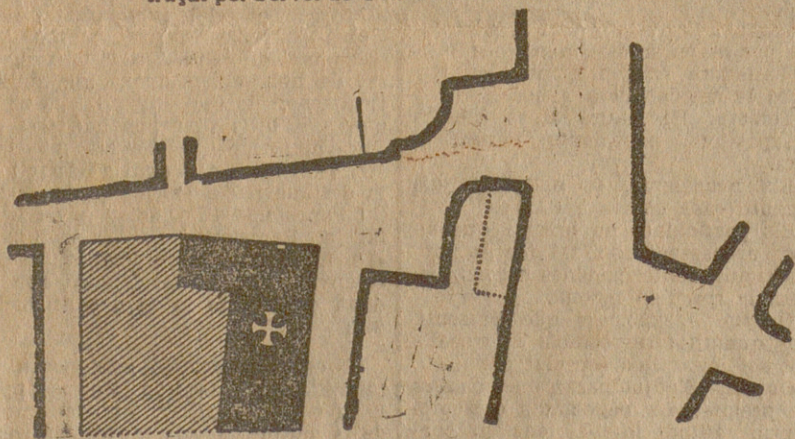
16 de juliol de 1920

515

La casa dels velers

Avantprojecte de restauració i ampliació de la Casa dels Velers, traçat pel Servei de Conservació de Monuments.

Pla d'alineacions i plaça en les immediacions de la Casa dels Velers, església de Sant Francesc i Orfeó Català, traçat per la Oficina tècnica municipal de Reforma Interior, i aprovat per l'Ajuntament.

Resolta definitivament la conservació de la Casa dels Velers per R. D. del Ministeri d'Instrucció Pública i Belles Arts, creiem interessant donar a conèixer el document referent a l'assumpte, dirigit per l'Acadèmia de Belles Arts de San Fernando, a la Comissió Provincial de Monuments de Barcelona. Transcrivim els parafrasis essencials:

Informe sobre declaració de monument arquitectònic-artístic del edifici del Colegio del Arte Mayor de la Seda, en la ciudad de Barcelona.

Ponente: Ilmo. Sr. D. Vicente Lam-pérez.

Excmo. señor:
Esta Real Academia se ha enterado de la comunicación de V. S. relativa a la declaración oficial de monumento arquitectónico-artístico del edificio del Colegio del «Arte Mayor de la Seda», en la ciudad de Barcelona, sin previa consulta a las Reales Academias de la Historia y de Belles Arts de San Fernando.

Comprende lo expuesto por la Comisión provincial de Barcelona tres puntos: Primero. La extrañeza por que la declaración de monumento arquitectónico-artístico del edificio del «Arte Mayor de la Seda» en Barcelona se haya hecho sin oír a las Reales Academias. Segundo. La contra-

dicción que existe entre el Ministerio de la Gobernación, que declara el edificio «modestísima vulgaridad», y el de Instrucción Pública, que le reconoce méritos. Tercero. La necesidad que existe de que se modifique la ley de 1915 en el sentido de que no puedan hacerse las declaraciones de monumentos arquitectónico-artísticos, sin audiencias de las Reales Academias.

Cumple ante todo a esta de Belles Arts de San Fernando, alabar el entusiasmo con que la Comisión de Barcelona, su filial, defiende los fueros y prerrogativas de ambas, abogando por que se ordene una legislación que sienta su supremacía. Satisfacción grande es también para esta Academia apreciar, por actos como éste, como las provinciales están en las trincheras, prestas al ataque de las deficiencias o contradicciones que puedan afectar a los monumentos. En ambos sentidos, el escrito de la Comisión de Barcelona es laudabilísimo, y merece aplauso sin tasa ni regateos.

Mas sobre estos sentidos, que constituyen la letra de la comunicación, flota sobre toda ella, por modo indudable (y hasta se manifiesta distintamente), un espíritu de protesta por la declaración oficial del mérito del edificio, y la sincera adhesión al dictamen gubernativo que lo declaró «modesta vulgaridad» y propuso su derribo. Aspecto es éste, que la Academia tiene que tratar, y no vale

decir que deba inhibirse por no ser el tema del escrito; pues pecaría de punible ignorancia, por ser cuestión que tiene estado oficial en numerosos expedientes, dictámenes y estudios. Trátase, en efecto de un asunto que agita la opinión barcelonesa desde que se comenzó la apertura de la Vía Layetana: la conservación o el derribo del edificio del Colegio del «Arte Mayor de la Seda». Y en el tercio al presente la Comisión provincial de monumentos, con su voto, nada velado, en pro del derribo.

Puesto en este terreno el asunto, la Academia de Belles Arts tiene que lamentar y extrañar grandemente, por el imperativo de su deber y por el dictado de sus amores, que una entidad oficial llamada por ley de su Instituto a defender cuanto de Arte e Historia reste en la provincia de su autoridad, proteste de disposiciones que salvan de la destrucción un edificio de nuestros antepasados. Fuera éste la «modesta vulgaridad» que dogmáticamente decretó el Ministerio de la Gobernación, y aun con ello, sería incomprensible la actitud de la Comisión provincial de monumentos de Barcelona. Pero no es así; trátase de un edificio de importancia artística e histórica.

Desde fecha no conocida de la Edad Media, existió en Barcelona el gremio «dels Velers», o tejedores de velos de seda. Su constitución oficial como organismo corporativo data de 1533, año en el cual las Cortes de Monzón aprobaron sus Ordenanzas, que sancionó Carlos V. En 1587, uniéndose el gremio al de terciopeleros. Al mediar el siglo XVIII, obtuvo licencia de S. M. el Rey para levantar casa propia, para celebrar Juntas e instalar su Archivo, lo que efectuó edificando la que hoy motiva estas cuestiones. Es, por tanto, este el remate de un organismo característico de la vida mercantil de Barcelona, que, nacido en la Edad Media, existe aún, pues suprimidos los gremios en 1815, el de los «Velers» fué substituido por el Colegio del «Arte Mayor de Tejidos de Seda», con cuya razón social continúa su vida corporativa, en esta casa domiciliada.

Forma el edificio un cuerpo rectangular, con dos fachadas. En la planta baja tiene una puerta, bellamente recuadrada, en cuyo dintel, en graciosa cartela, una inscripción dice: «Casa del gremi de velers de la present ciutat, 1763». En los lados del ángulo hay sendas y grandes puertas. Sigue luego una arquería, correspondiente a un pórtico abierto. En planta principal llama la atención el ángulo hermosamente compuesto con un gran balcón de dos huecos, y la graciosa «capillita», de estilo Luis XV españolizado, que abriga la imagen de la Santa Patrona del gremio. Los demás huecos de esta planta son ventanas, con lo que adquiere mayor importancia la composición de la esquina. En el piso segundo hay balcones con guarniciones curvilíneas; y en su último piso, se ven pequeñas ventanas bajo una fuerte cornisa. Los muros de las dos plantas bajas son de piedra. En los restantes aparece una magnífica ornamentación de esgrafiados, que, aunque un tanto desvanecidos, deja ver cariátides, columnatas, niños, guirnalda y adornos varios.

Interiormente, la distribución tiene como base el pórtico abierto en planta baja, y el gran salón de Juntas en la principal.

Claramente se ve que la casa «dels Velers» es un característico y bello ejemplar de arquitectura civil del siglo XVIII. Por su destino, es una de las pocas casas gremiales que aún subsisten, patentes materiales de la vida mercantil e industrial que de antiguo tuvo Barcelona. Por su arte, es un buen ejemplar de la transición del barroco hispano-francés al neoclásico, con detalles que lo avaloran grandemente, como son los esgrafiados, que constituyen un arte típico de la costa levantina en la centuria decimooctava, especialmente en Barcelona, donde hubo muy buenos artistas a él dedicados, como el famoso Francisco Pla, llamado «El Vigatà». Juan Enrich y Mahuel Gramolles. Y en el ya cierto número de los esgrafiados que quedan, figuran los de la casa «dels Velers» como los de mayor interés e importancia.

Este es el edificio que el Ministerio de la Gobernación, en la Real orden que tan calurosamente acoge la Comisión de Barcelona, afirma que es una modestísima vulgaridad, no distinguiéndose por ningún carácter monumental, y hallándose, por tanto,

exento de valor intrínseco suficiente para compensar el trastorno que su conservación ocasionaría.

Contra esta afirmación pueden oponerse dictámenes de entidades de competencia indiscutible; y es muy extraño que la Comisión provincial de Barcelona no las cite, cuando seguramente los conoce. En efecto; por la conservación del edificio abogan: la Asociación de Arquitectos de Cataluña, en 1880; el Ayuntamiento, en 1902; de nuevo aquella Asociación, en 1908; el Circulo Artístico; el Circulo de San Lucas; el Fomento de las Artes Decorativas; el Centro Excursionista de Cataluña; La Asociación Artística Arqueológica, en 1911; la Junta de Museos, en 1913; el Instituto de «Estudios Catalanes», en 1919; el arquitecto don Fernando Romeu en su Proyecto de Reforma; el historiador señor don Francisco Carreras y Candí en su libro *La Vía Layetana*, y de nuevo la Junta de Museos, proponiendo la creación en el edificio de un Museo regional. Y por fin, y en definitiva, la Junta Superior de Excavaciones y Antigüedades, que en su sesión de mayo último apreció al valer del edificio como «documento» social, histórico, arquitectónico y artístico, que su desaparición sería lamentadísima, sin que hubiese ninguna razón capital para decretar su derribo, por cuanto todas las cuestiones de urbanización que su respectivo podían suscitar, presentaban varias formas de solución: por todo lo cual acordó, por completa unanimidad, pedir la declaración de monumento arquitectónico-artístico, lo que fué concedido por la Superioridad.

Contra este informe va la letra del escrito de la Comisión provincial de Barcelona, por cuanto contradice la tantas veces citada Real orden del Ministerio de la Gobernación, y fué sancionada sin oír a las Reales Academias.

Esta de San Fernando opina nada tiene de extraño la contradicción expuesta, por dos razones: la primera es que el punto de vista de la Junta de Urbanización y Obras del Ministerio de la Gobernación, informante del asunto para dictar la Real orden consabida, es muy otro del de la de Excavaciones y Antigüedades, y la segunda, la de que por ningún concepto, y en ningún sentido, tiene ésta que conocer, ni mucho menos supeditar, su criterio al de otros Centros.

En resumen: entiende esta Real Academia que debe contestarse a la Comisión provincial de Monumentos históricos y artísticos de Barcelona todo lo expuesto, haciendo constar que aplaude, como ha dicho, sin reserva ninguna el celo que demuestra por sus fueros y prerrogativas y, al par, por las de los Centros provinciales a ella afectos.

Lo que, por acuerdo de la Academia, tengo el honor de comunicar a V. S., cuya vida guarde Dios muchos años. — Madrid, 13 de noviembre de 1919. — El secretario general, Enrique María Repullés y Vargas. — Señor presidente de la Comisión provincial de Monumentos históricos y artísticos de Barcelona.

(Extret del «Boletín de la Real Academia de Belles Arts de San Fernando».)

El Mobiliari Litúrgic

per Mn. Josep Gudiol i Cunill

El savi conservador del Museu Episcopal de Vich acaba de publicar, sota el títol de «El mobiliari litúrgic», un nou fascicle de la utilíssima sèrie de divulgació de coneixements d'arqueologia cristiana, dedicats especialment a la clerecia.

Escau, en aquesta ocasió, retre el nostre homenatge a l'eminent arqueòleg que, entre les tasques constants de la seva obra del Museu de Vich i els seus treballs d'alta investigació, troba lleures per anar instruint la clerecia amb aquests petits glossaris, models de concreció i d'objectivitat, que tants serveis han de prestar a la conservació dels nostres objectes artístics, posats, la majoria, en mans dels sacerdots.

Mossen Gudiol, coneixedor pràctic de les qüestions que exposa; tant com del públic al qual adreça primordialment el seu fascicle, ens mostra, amb aquesta obra de divulgació un caire de la seva personalitat d'home d'estudi, no pas eixugat per l'aridesa de la pura investigació, sinó inflammat d'amor i neguitos de pràcti-

ques activitats per tot allò que estima i estudia.

Avui, la seva tasca, dispersa en articles periòdics, tots ells solidíssims, mostra tres o quatre obres (algunes publicades i altres en curs de publicació), que són més que suficients per afirmar el seu prestigi d'investigador; d'investigador seriós que, més bé que parlar, fa parlar els documents, la majoria de les vegades descoberts per ell en la tenebra generalment mal endreçada dels nostres arxius.

Organitzada tota la seva vida per al treball, els materials recollits per ell atenyen avui tots els aspectes múltiples de la nostra producció artística medieval, i així el velem emprendre l'estudi i donar el coneixement de les qüestions més obscures, sobre les quals ell ha fet llum moltes vegades, amb el seu amor, la seva ciència i la seva constància.

Sacerdot abans que tot, és tan modest i allunyat de brogits com docte en ço que tracta, i, unint a la ciència la pràctica d'un estudi directe dels objectes, és un expert veritablement formidable, que fa honor al petit nucli de la gent catalana que treballa amorosament en les coses de l'arqueologia.

Així, el bisbe Morgades, en fundar el Museu de Vich, trobava en mossèn Gudiol l'assegurança millor de la seva obra, que per l'activitat i els prestigis de l'actual conservador, ha estat el que és: un nucli portentós d'objectes d'art de Catalunya, estudiats degudament, i una institució prestigiosa del nostre renaixement, estimada i coneguda de tots els estudiosos d'Europa i d'Amèrica.

Amb motiu de la publicació d'aquest petit fascicle, ens complaem a retre al modest sacerdot i eminent arqueòleg aquest tribut de la nostra admiració, que sabem prou que ha de ferir la seva modestia, però que seria injust no tributar-li. I ho fem, no sols per complir amb aquest sentit de justícia, sinó per satisfer un desig nostre i complaure'ns a afirmar públicament la valor i el prestigi de la personalitat d'aquest gran i nobilíssim treballador de la història de l'art a Catalunya.

J. F. T.

EN LA LLIBRERIA nacional i estrangera

72, Rambla Catalunya, 72
(cantonada Valencia)

Novetats en
llibres d'art
i reproduccions
grafiques

JOIES
ESMALTS
D'ART

R. SUNYER

Granvia, 643, enl.

OPORTUNITAT

Per a completar els articles que necessitem per al vostre estiu, dirigiu-vos a **J. URIACH I C.^a Bruch, 49**, on trobareu un bon assortit de drogues, específics, aigües minerals, perfumaria del país i estrangera, esponges, guants, friccions, gorres de vano, queviures fins, conserves de carn, peix, mermelades, xarops, refrescants, vins, licors, xampansys de les millors marques, etc.

Jocs Florals d'Hospitalet

(Organitzats pel Centre Autonomista)

CARTELL

Es convida a tots els poetes i escriptors de llengua catalana a prendre part en aquesta gala festa de les lletres que se celebrarà el dia 15 d'agost, diada de la Mare de Déu.

PREMIS ORDINARIS

- I. Flor natural. Ofrena de vèrtes distingides i gentils damiselles, a la millor poesia cantant l'amor.
- II. Englantina. Ofrena de l'Ajuntament, a la millor poesia patriòtica.
- III. Viola. Ofrena del reverend Angel Rovira, ecònom, a la millor poesia religiosa.

PREMIS EXTRAORDINARIS

- IV. De la Diputació de Barcelona, col·lecció de llibres a un treball tema lliure.
- V. De N'Antoni Miralles, diputat a Cortes del districte, 100 pessetes, a un treball tema lliure.
- VI. De N'Antoni Jansana, ex-diputat a Cortes, diputat provincial, i president de l'Assemblea de la Mancomunitat, un objecte d'art a un treball tema lliure.
- VII. D'En Carles de Fortuny, ex-diputat a Cortes i president de la Federació Catalano-Balear, a un treball tema lliure.
- VIII. D'En Josep Maria Bassols, diputat provincial, 50 pessetes, a un treball tema lliure.
- IX. D'En Manuel Massó i Llorens, diputat provincial, 50 pessetes, a un treball tema lliure.
- X. D'En Manuel Rodés i Arefias, advocat, un objecte d'art, a un treball tema lliure.
- XI. D'En Just Oliveras i Prats, alcalde de la vila, 50 pessetes, a un treball tema lliure.
- XII. Del Centre Autonomista, 30 pessetes, a un treball tema lliure.
- XIII. D'alguns socis del Centre Autonomista, 500 pessetes, a un treball crític sobre les Escoles Catalanes.
- XIV. D'En Jaume Arús, president del Centre Autonomista, i sots-caporal del sometent, una moneda d'or, a la millor peça dedicada al sometent.
- XV. De la majoria nacionalista de l'Ajuntament d'Hospitalet, 50 pessetes, al millor treball històric referent a la vila.

En aquest cartell hi falten alguns premis que encara no es poden fer constar, els quals es publicaran en un cartell suplementari, i seran de tema lliure.

Les composicions se trameteran fins el dia 5 d'agost, en les condicions de costum, a nom del secretari del Jurat, en el Centre Autonomista de l'Hospitalet del Llobregat.

Serà obligació del premiat assistir a la festa o trametre delegat per a recollir el premi.

Jurat qualificador: Felip Pedrell, president; doctor Pere Barnils Benet, J. Boill i Ferro i Vicens Rocosa, secretari.

Comitè d'honor: El diputat a Cortes del districte, els diputats provincials, l'alcalde d'Hospitalet, el senyor rector-ecònom i el president del Centre Autonomista.

De Societat

A l'església de Sant Joan de Gràcia, han tingut lloc les esposalles del distingit enginyer En Josep Poal Aragall, fill del notari i filòleg Josep Poal Jofresa, amb la simpàtica i agraïda senyoreta Carme Ballarín i Guarro.

Actuaren de padrins, per part de la núvia, l'illustre president de la Mancomunitat, En Josep Puig i Cadafalch, i el conegut industrial don Agustí Guario, i per part del nuvi l'acabat comerciant Tomàs Comamala i Gorina i el nostre amic, nota-

ble escriptor i comediògraf, Miquel Poal Aragall.

La cerimònia s'ha efectuat en la més simple intimitat, per raons del dol que porta la família del nuvi.

A casa de la núvia va celebrar-se un exquisit dinar. Els nuvis han sortit cap a Montserrat.

Felicitats a ells i a llurs respectives famílies, entre les quals hi ha estimats amics nostres.

FIVE

Anuncis oficials

EMPAQUETADURES «MORALI» S. A.

Es convoca els senyors accionistes per a Junta general extraordinària el dia 24 del corrent, a les quatre de la tarda, en el local social, Passeig de Colon, 7, per tractar de: MODIFICACIO D'ESTATUTS.

Els senyors accionistes que desitgin assistir-hi hauran de dipositar llurs accions a la Caixa de la Societat amb tres dies almenys d'anticipació al de la Junta. — El president, Josep Reig Soler.

Col·legi de Sant Jordi

Seguint la seva tasca educadora, amb tot i haver de vèncer les circumstàncies anormals, ha finalitzat el curs escolar, verificant-se a l'efecte els corresponents exàmens, els exercicis dels quals han resultat excel·lents i per tant ben profitosos per a l'avançament cultural i patriòtic, que des de la fundació persegueix aquest Col·legi, el degà de l'ensenyament català.

D'entre els treballs manuals executats, després dels de cartografia, cal fer esmena dels dibuixos policromats aplicats a la teoria de teixits, alguns dels originals dels mateixos alumnes, resultant distingits Antoni Garriga, Jaume Ubiñana, Lluís Pérez, Josep Torres, Joan Bosch i Josep M. Giralt, els quals, amb els altres companys, pogueren apreciar pràcticament el tècnica de la indústria tèxtil en dues conferències que reberen d'En Rafael Pons, professor d'aquesta matèria al Centre Autonomista de Dependents, on es troba provisionalment instal·lat el Col·legi.

Així mateix foren distingides les Memòries de les excursions realitzades pel Col·legi durant el curs, havent-se donat lectura pública d'una d'elles per l'alumne Ignasi Sala i López en el Festival Infantil darrerament celebrat.

Per fi, es concediren premis d'honor per excel·lir en llurs estudis als alumnes Jaume Ubiñana i Joan Albertí, quedant en segon terme Francesc Castellà, Joan Delclós, Romà Busquets i Eugeni Prat.

Institut d'orientació professional

Delegat per l'Institut d'Orientació Professional i subvencionat pel Consell de Pedagogia i per la comissió de Cultura de l'Ajuntament d'aquesta ciutat, ha sortit cap a París, amb l'objecte de prendre part a les tasques del Congrés Internacional de Psicologia, que se celebrarà en aquella ciutat durant els dies 16 al 21 de l'actual, el doctor don Emili Mira i López, encarregat del Laboratori Psico-fisiològic del citat Institut.

A la citada Assemblea, ultra la representació d'aquest Institut, porta també, el doctor Mira, la del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya.

PREMI DE L'OR

(Preus de compra)

Alfons	108'00	per 100
Isabel	114'00	>
Unces i mitges unces	109'00	>
Quart d'unça	108'00	>
Octaus i 1/16 d'unça	125'00	>
Francs	107'50	>
Dòlars	5'70	ds.
Lliures	27'50	lliura.

DE LES TERRES CATALANES

Lletra de València

El nostre batlle, al retorn de Barcelona, diu... — Els deutes de la darrera Exposició Regional valenciana. — Noticiari dels Jocs Florals d'enguany. — El cèlebre taginat de l'antiga Casa de la Ciutat. — Estat de les vagues.

El batlle de València, En Ricard Samper, parlant amb els periodistes, a son retorn d'aquella ciutat, ha declarat el següent:

«La VI Setmana Municipal celebrada a Barcelona infla la fi de la tutela de l'Estat».

Si ajustant-se a la concepció acadèmica dels fins de l'Estat, aquest sols realitza amb caràcter tutelar els que es refereixen a les necessitats materials dels pobles, sota pretext de que la nació no els compleix, s'imposa ja el terme de la tutela.

La nació no és l'Estat, que quasi sempre és la seva antitesi. La nació són els municipis que la formen, i aquests, capacitats millor que els governs per a complir llurs fins, demanen llur emancipació. Bastant serà que en acabar la tutela no exigeixin, demés, la remesa de comptes, que no podrien presentar els qui l'exerceixen sense resultar malversadors.

Una nota interessant de l'Assemblea fou que els batlles parlaren d'acord amb les necessitats dels ajuntaments que els han elegit, i no en nom dels governs que els designaven.

Altra nota important fou la presència dels ajuntaments petits, que també tenen dret a viure, perquè l'emancipació no s'adquireix pel volum ni pel pes, sinó per l'existència d'un organisme capaç, dotat de mitjans econòmics.

Aquest fou el major encert de l'Assemblea: orientar tots els esforços vers la reconstitució de les Hisendes municipals, perquè sense el reconeixement de la llibertat econòmica, no hi ha manera que cap municipi pugui complir sos fins.

L'Assemblea Municipal ha constituït una sèrie de mitjans doctrinals; plebiscits populars on la lírica ha estat substituïda per la tècnica.

Les conclusions votades són projectes de llei elaborats des dels fons de la consciència.

Costa dirigit: «Que deixi d'ésser Espanya per als governs; que Espanya sigui per als espanyols».

A Catalunya, nova Covadonga, ha començat la reconquesta d'Espanya.

El president de la Comissió liquidadora dels deutes de l'última Exposició Regional Valenciana, En Ricard Serrano Chassagné, ha rebut l'ordre per a llur pagament.

Per al seu compliment serà girat a aquesta Delegació d'Hisenda un milió de pessetes aproximadament.

La premsa de la capital ha publicat ja els lemes dels treballs rebuts per als Jocs Florals d'enguany, que donen un total de 108.

També anuncia que ha estat nomenat mantenedor dels dits Jocs, N'Enric Alberola, ex-vice-president d'aquesta Diputació i ex-governador d'algunes províncies, personalitat eminent que ha excel·lit, sobretot, en la coneixença dels problemes de la nostra agricultura regional.

La seva actuació als Congressos agrícoles d'Andalusia, Navarra i Madrid, s'assenyala per altres tants encerts de sa vida pública. Demés, es recorda que, des de la vice-presidència de «Lo Rat Penat» — fa d'això alguns anys — inicià el corrent de germanor regnicòla vers la ciutat d'Alacant, amb motiu de la col·locació, a València, de la làpida a l'insigne valencià Príncep Pius de Savoia, que ell proposava.

Ultimament notifica la designació, per a Jurats Mantenedors de l'Honorable Consistori, dels senyors següents: Dr. En Jesús Gil Calpe; En Francesc Almenar, catedràtic d'Alacant; En Constantí Ballester, arxiver del Regne; mestre En Vicens Peydró; En Robert Rubió, professor de la Reial Acadèmia de Sant Carles; i l'humil redactor d'aquestes línies.

Mercès a les gestions del president de la comissió municipal de Monumentis N'Agustí Trigo, aviat podrà ésser admirat per propis i estranys el formós taginat de la famosa Cambra Daurada de l'antiga Casa Consistorial, obra d'incalculable valua artística i històrica, que fa més de mig segle romanía amagatzemada amb la protesta dels historiadors regnicòles i de tot els amants de l'art.

L'admirable taginat serà col·locat a l'històrica sala «del Consolat» de la Llotja, i per això es portarà l'oportú dictamen a la vinent sessió de l'Ajuntament.

La vaga d'escriptors ha entrat en el període d'arranjament, encara que fins el dia dels dos patrons han accedit a les peticions formulades pels obrers: únicament, doncs, els pertanyents a llurs tallers reprénghen el treball, prèvia autorització del sindicat.

En quant a la d'obres fariniers s'espera que aviat es restableixi la normalitat, segons comunica el governador, per notícies oficioses que arriben fins a ell, puix l'encarregat, des d'un principi, de portar a terme les negociacions, és el batlle.

E. M. F.

València, 14 de juliol de 1920.

Exposició local de puntes de coixí a Arbòs del Penedès.

S'obrirà el dia 15 d'agost, tancant-se el 29 del mateix mes

PREMIS A LES MILLORS INSTAL·LACIONS DELS NEGOCIANTS EN PUNTES. PREMIS ALS PARTICULARS.

Condiciona per a poder prendre part en el concurs

Primera. Podran exposar-se tota classe de puntes de coixí: blanques, negres i de color. Ja soles, ja muntades.

Segona. Les puntes han d'ésser fetes per mans arbosenques, o que la treballadora, en confeccionar-les, tingui la residència a Arbòs.

Tercera. Hi haurà dues classes d'expositors: negociant i particulars.

Els negociant, és obligació que tinguin casa oberta a l'Arbòs.

Els particulars no precisa que siguin arbosenques, amb tal que les puntes siguin confeccionades segons disposa la condició segona.

Quarta. L'expositor que presenti una quantitat respectable de treballs pot sol·licitar lloc especial per a ell.

Quinta. S'adjudicaran dues classes de premis: Als negociant que presentin millors instal·lacions en conjunt i als particulars per cada objecte en sí que s'ho fassi mereixedor.

Sisena. El dia primer d'agost quedarà tancada l'admissió de treballs dels particulars, els quals hauran de presentar-los fins aquell dia al carrer de la Muralla, número 18.

L'expositor rebrà a la remesa una papereta corresponent a la mateixa, per a poder-ho retirar així que sigui tancada l'Exposició.

Els que desitgin lloc especial epr instal·lació per ells, també ho hauran de sol·licitar abans del primer d'agost.

NOTES

El nombre de premis i distingides personalitats que els ofereixen, com també les persones competents que formaran el Jurat qualificador, es farà públic en temps oportú.

Ultra aquests premis es concediran els accessits i distincions que el Jurat cregui mereixedors.

Hi haur també premis per les puntes, que, no obstant, la seva fàcil confecció, es vegi el seu mèrit artístic.

SECCIO DE DIBUIXOS

Concurs de dibuixos aplicables a la confecció de puntes de coixí

Importante premi

BASES

Primera. Poden exposar tots els dibuixants.

Segona. El tamany del dibuix serà natural i l'aplicació que pugui te-

nir anirà a gust del dibuixant, el qual ho indicarà en el mateix. El dibuix serà inèdit.

Tercera. Cada dibuix s'ha de presentar acompanyat d'un sobre clos que contingui el nom de l'autor, amb el corresponent lema.

Quarta. El dia primer d'agost quedarà tancada l'admissió de treballs, els quals se trametan a la comissió organitzadora, carrer de la Muralla, número 18, podent-los recollir un cop tancada l'Exposició.

Quinta. La comissió es reserva el dret de reproduir els treballs premiats i fer-ne l'ús que cregui convenient.

NOTES

El nombre de premis i distingides personalitats que els ofereixen, com també les persones competents que formaran el Jurat, es farà públic en temps oportú.

Demés d'aquests premis se concediran els accessits i distincions que el Jurat cregui mereixedors.

La comissió organitzadora: Ricard Domingo Rossell, Carles Més Tarafa, Andreu Farré, Josep Romagosa, Rossell i Esteve Cruaies i Escarré.

La Lliga de l'Arbre Fruiter de Catalunya

Tothom ja està informat que a Moya, la gala vila de muntanya, un seu fill il·lustre, l'ovacionat artista líric, el gran Francesc Vinas, hi fundà ja fa molts anys i s'hi manté espolerosament la «Lliga del conreu i defensa de l'arbre fruiter». En aquella contrada catalana, on habitualment no es collia pas molta fruita, avui s'hi veuen fruiterars arreu, que fins ombrengen les carreteres i carrers de la vila, i el que és més admirable, és que la mainada no sols respecta la fruita, sinó que cadascun té cura d'un arbre i té en orgull que sigui el més pomós i doni més fruit.

En Vinas ha fet una gran obra de ciutadania, i tot el seu daler és acampar-la per tota la terra catalana dels seus amors.

En algunes villes ja s'han establert «Lligues de l'arbre fruiter», i, com a Moya, s'hi celebren típiques i pintoresques festes, per a premiar el propietari que més fruiteras ha plantat de nou, els minyons que millor cura tenen de llur arbre; i a la nena que més bells plançons han tret de llur plantació de llavors en testos, se li dona el Premi d'Honor i se la designa per a Regina de la Festa.

I l'apostolat d'En Vinas ja ha fruitat a Barcelona, on s'ha fundat «La Lliga de l'Arbre Fruiter de Catalunya». I en el fascicle en què es dona compte de la seva constitució, diu:

«Aquesta Associació neix per a rimar tots els batecs de l'ànima popular i per a treballar, amb les armes de la cultura, per la reeducació constant de la nostra gent, perquè pugui ésser sempre un fet viu la noblesa de sentiments, que fou la tradició i orgull dels nostres avantpassats».

Els horitzons que s'ofereixen a l'obra de la Lliga, són infinits. La idea d'En Vinas enclou, potser, els germens de la futura vitalitat del poble català. La llavor que colquem a la terra porta sempre una incògnita. L'humil serment que avui sembrem, esdevindrà, potser, damà, un corpulent arbre, carregat de flors i riquissim de fruits, si mans amigues vetllen amorosament la seva creixença».

La nova Lliga té el seu estatge social a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre (Portaferrissa, 21, principal) i és presidida pel fundador de l'obra, En Francesc Vinas, i es compon d'un

Comitè d'honor, que el formen don Francesc Cambó i don Joan Ventosa i Calvell, ex-ministres; el marquès de Camps, don Leonel Soler i March, el marquès de Carulla, don Alfons Sala, don Ignasi Víctor Claró, el comte de Caralt, don Ignasi Girona i don Josep Zulueta.

I d'un Comitè executiu, integrat per don Jaume Nonell, En Ferran Armentol, En Josep M. Casabó, En Valenti Castanyes, N'Eugeni Giralt d'Arquer i el secretari En Josep Figuerola.

CURA

Ràpidament

Thiocolina del Dr. Calbetó

bronquitis, catarras pulmonars, aguts i crònics, grip, etc.

TOS